

Hämäläis-Osakunnan sitsietiketti

SITSIEN SISÄLTÖ VOI VAIHDELLA,
MUTTA SE SULJETAAN SIISTIEN KANSIEN SISÄÄN.

– Hämäläis-Osakunnan sitsietiketti

Etiketin tarkoitus

Etiketti on kokoelma seurustelua ohjaavia sääntöjä ja tapoja, jotka jokaisen osakuntalaisen on hyvä osata edustaakseen hyvin sekä itseään että Hämäläis-Osakuntaa. Yksityiskohtaisten sääntöjen puuttuessa on muistettava ainoastaan kultainen sääntö: tee niin kuin haluaisit muiden sinulle tekevän. Etiketin tarkoitus on helpottaa ihmisten välistä kanssakäymistä, ei vaikeuttaa sitä.

Juhlan luonne ja muiden huomioiminen

- **Ole kaikin tavoin erinomainen toisia juhluvieraita kohtaan.** Esittäydy tarvittaessa pöytäseurallesi, ja kohteile heitä asiallisesti ja kunnioittavasti. Pyri käytökselläsi varmistamaan sitsiviihtyvyys niin itsellesi kuin toisille. Pidä mielessäsi osakunnan turvallisemman tilan periaatteet.
- **Arvosta järjestäjien työpanosta ja noudata heidän antamia ohjeistuksia.** He ovat tehneet juhlan sinua varten.
- **Tiedosta juhlan luonne ja käytä tilannetajua.** Sitsit eivät ole illanistujaiset kaverisi olohuoneessa vaan juhla, olivat ne kuinka rennot tahansa. Juhlan rentous on tilaisuus olla huoleton, ei huolimaton.
- **Huomauta huonosta käytöksestä kohteliaasti.** Todennäköisemmin se on hetkellistä erehtyväisyyttä kuin tahallista öykkäröintiä.
- **Huomauta etikettivirheestä vain, jos tarkoituksesi on säästää toinen nöyryytykseltä.** Tee huomautus aina yksityisesti tilanteessa, jossa virhe on mahdollista korjata. Älä koskaan pyri nolaamaan toista.

Istumajärjestys ja pöytäseura

- Istumajärjestykseen eli plaseeraukseen on hyvä tutustua jo ennen pöytiin siirtymistä. Istumapaikkansa löydettyään on kohteliaasta odottaa lupaa istuutua.
- Esittäydy pöytäseurueellesi, jos et tunne heitä entuudestaan. Voit osoittaa heille kohteliaisuutta esimerkiksi auttamalla heitä istumaan tai kaatamalla heille vettä.
- **Avecit** istuvat yleensä vastakkain.
- Perinteen mukaisesti **pöytäavec** on ollut miehen oikealla puolella istuva nainen ja naisen vasemmalla puolella istuva mies. Nykyisin sukupuolittainen plaseeraus on kuitenkin harvinaisuus niin käytännöllisistä kuin periaatteellisistakin syistä, ja yleensä **pöytäavec** osoitetaan esimerkiksi lautasliinalla tai merkinnällä pöytäkortissa.

Pöydässä

Ruokailu

- Odota, että myös pöytäseurallesi on tarjoiltu ennen ruokailua. Lämpimän ruoan voi aloittaa, kun ympärillä oleville on tarjoiltu. Kylmän ruoan kohdalla voi odottaa koko pöytää. Useimmiten ruoka tarjoillaan kuitenkin valmiiksi tauon aikana.

Hiljaisuus ja ohjelman seuraaminen

- **Vaikene silloin, kun pyydetään hiljaisuutta.** *Silentium* ei ole kehoitus, se on käsky. Rapiirinisku on merkki päättää seurustelu ja ruokailu – joille annetaan Hämmäläis-Osakunnan sitseillä aina ruhtinaallisesti aikaa – ja sen sijaan hiljentyä kuuntelemaan.
- **Keskity kuuntelemaan puheenpitäjää.** Puhe on vuoropuhelu tai keskustelu vain, jos puhuja itse tekee siitä sellaisen.
- **Älä häiriköi puhetta tai laulua millään tapaa.** Älä ruokaile, keskustele, huuda, riehu tai heittele asioita.
- **Pysyttele pöydässä puheen ja laulun aikana.** Jos inhimillinen hätä sanelee poistumaan pöydästä, tee se ottaen muut juhlijat huomioon. Puheenpitäjä voi halutessaan kutsua odottelijat takaisin pöytään ennen laulun alkamista.
- Ohjelmanumeroiden lomassa pöydästä saa poistua ja pöytään palata oman harkinnan tarpeen mukaan.

Tauot ja pöytään palaaminen

- **Seuraa järjestäjien ohjeita taukoon liittyen.** Useimmiten juhlaväkeä pyydetään siirtymään tauon ajaksi toisiin tiloihin, jotta emännistö ja isännistö saavat katettua pöydän valmiiksi.
- **Palaa tauoilta ajoissa ja odota lupaa istuutua.** On kohteliasta, että juhla jatkuu vasta kun kaikki ovat taas pöydän ääressä. Käytä tämä pieni hetki palauttaaksesi mieleen juhlalle sopiva rauhallisuus.

Laulut ja laulaminen

Laulujen luonne

- **Pyhitä alkua- ja päätöslaulu.** Laulut lauletaan seisten ja niitä kohdellaan erityisen arvokkaasti. Sitsien sisältö voi vaihdella, mutta se suljetaan siistien kansien sisään.

Laulunjohto ja laulun johtaminen

- **Sitseillä laulua johtaa laulunjohtaja**, ja vain hänen luvallaan joku muu. Lauluun ei ryhdytä omatoimisesti ilman lupaa. Ellei laulunjohtaja ohjeista toisin, laulutoiveet ja lupapyynnöt esitetään hänelle henkilökohtaisesti.
- **Seuraa laulunjohtoa.** Jos laulun tahti vaihtelee, kuuntele esilaulua tai seuraa rapiirin liikettä.
- **Johda laulua vastuullisesti.** Pyri onnistuneeseen yhteislauluun ja ohjeista yleisöä tarvittaessa etukäteen. Laulunjohtajan tulee päättää laulu esimerkiksi silloin, jos yleisöstä alkaa kuulua sopimattomia lisäsäkeistöjä.
- **Ilmoita laulu käyttämällä myös sen nimeä.** Älä vaadi ihmisiä selaamaan kirjasta laulua, jonka he saattavat osata ulkoa.

Rapiiri

- **Kohtele rapiiria kunnioittaen.** Rapiiri on korporatsioon Sakalan Hämmäläis-Osakunnalle lahjoittama ja kantaa heidän värejään. Sille on annettava sama kunnioitus kuin esimerkiksi osakunnan tunnuksille. Rapiiria ei tule käyttää sen arvolle sopimattomalla tavalla, eikä sitä saa laskea maahan tai lattialle.
- **Rapiiriin koskeminen edellyttää lupaa.** Pöytäjuhlassa luvan myöntää laulunjohtaja. Sakalassa rapiiriin saavat koskea tavallisesti vain järjestön täysjäsenet, mutta Hämmäläis-Osakunnan rapiiri on lahja, jonka säännöt ovat löyhemmät.

Huudahdukset ja maljankohotus

Huudahdukset

- Civikset vastaavat laulunjohtajalle huudahtamalla **smollis**, jonka jälkeen on fuksien vuoro huutaa kimeällä ohenneäänellä **fiducit**. Lopuksi ne, jotka ehditivät alkaa 13. lukukautensa osakunnan jäseninä, vastaavat matalasta basso-rekisteristä niin ikään **fiducit**.
- **Smollis ja fiducit ovat vastauksia laulunjohtajalle.** Niitä ei siis käytetä kuin pyynnöstä, joka on tavallisimmin *cantus ex est*.
- **Odota, että viimeinen fiducit päättyy – oli se korkea tai matala – ennen maljankohotusta.**
- **Älä käytä huudahduksia, joiden merkitystä tai käyttötarkoitusta et tunne.** Pystytkö perustelemaan, miksi juuri nyt pitäisi huudahtaa *mellan sup*? Oletko varma, että laulunjohtajan tempo on väärä?

Maljankohotus

- Huudahdusten jälkeen kohotetaan malja ensin pöytäavecín kanssa, sitten toisella puolella istuvan vierustoverin kanssa ja lopuksi vastapäätä istuvan kanssa. Jos pöytäavecía ei ole erikseen osoitettu, maljankohotuksen aloitussuunnasta on hyvä sopia vierustovereidén kanssa.
- **Siemauksen jälkeen malja "puretaan"** eli malja kohotetaan samojen maljatoverit kanssa käänteisessä järjestyksessä.
- **Katso toista silmiin.** Muista katse myös maljankohotusta purkaessa.
- **Kohota maljasi asiaankuuluvalla juomalla, jos se on mahdollista:** viinilaululle kohotetaan malja viinillä, vesilaululle vedellä, ja niin edelleen. Maljan voi kuitenkin aina kohottaa vedellä.
- Hämäläis-Osakunnalla juomia saa juoda ennen kuin ne on "avattu" laulamalla niille.
- **Älä kohota tyhjää maljaa.** Pidä siis vähintään vesilasisi aina täytettynä. Jos et kuitenkaan mahda asialle mitään, on kohteliaampaa kohottaa malja tyhjänäkin kuin jättää se kokonaan kohottamatta.
- **Suorita maljankohotus hiljaisuudessa.** Älä kilistä laseja yhteen tai sano *skål, kippis* tms.

Laulukirjat

- Laulukirjat kiertävät jälkiruoalla aina vasemmalle eli myötäpäivään.
- **Muista, että laulukirja on toisen omaisuutta.** Jätä kirjaan vain sellaisia

terveysiä, joita uskot omistajan arvostavan. Älä tuhri tai tarvele kirjaa, äläkä kirjoita siihen asiattomuuksia. Älä vääristele laulun sanoja tai tee niistä lukukelvottomia.

- Jos kirjan mukana tulee kynä, huolehdi, että se jatkaa matkaa kirjan mukana.
- Laulukirjaterveiset on tarkoitettu luettavaksi vasta seuraavana aamuna.

Kiitos ja auttaminen

- Noudata järjestäjien ohjeita ja auta heitä siivouksessa ruokalajien välissä ja juhlan lopuksi.
- **Jos voit ja mahdut, polvistu kiitoslaulun aikana.** Sinä arvostat heitä.
- **Jos voit ja haluat, tarjoa järjestäjälle halaus.** Hän arvostaa sinua.

Ilonpito

- **Muista pitää hauskaa.** Nauti ruoasta, juomasta, laulusta ja ennen kaikkea kanssajuhlajoidesi seurasta.

Pöytäjuhlasanasto

silentium (lausutaan "silentium", "silensium" tai "silentsium")
"hiljaisuutta"; komennon esittäjä haluaa muiden olevan hiljaa.

...ad verbum

"...sanalle"; komennon esittäjä haluaa esittää puheen.

...ad cantum

"...laululle"; komennon esittäjä haluaa esittää laulun.

verbum ex est

"sana on päättynyt"; puhe päättyy.

ad cantum

"lauluun"; (puheen jälkeen) laulu alkaa.

cantus ex est

"laulu on päättynyt"; laulu päättyy ja on maljankohotuksen aika.

festum ex est

"juhla on päättynyt"; sama kuin yllä, mutta juhlan viimeisen laulun jälkeen.

smollis tai ***šmollis***

Civisten vastaus laulunjohtajalle.

fiducit (lausutaan "fidutšit")

Fuksien (falsettiääninen) ja vähintään 13. lukukautensa osakunnan jäsenenä

alkaneiden (syvä-ääninen) vastaus laulunjohtajalle. Riippuu yhteisöstä, mitä vokaalia sanassa venytetään – Hämmäläis-Osakunnassa se on jälkimmäinen *i*.

cantus non ex est

"laulu ei ole päättynyt"; komennon esittäjän mielestä laulu on päätetty liian aikaisin ja sitä on jatkettava.

fals(ch) cantus

"väärä laulu"; laulu on laulettu väärin, se on epäasiallinen tai sen laulattaja käyttäytyy huonosti (tai on liian humalassa).

omstart

"uudestaan alusta"; laulu tai säkeistö on aloitettava alusta; mahdollisesti jonkin lisäohjeistuksen saattamana.

mellan sup (lausutaan "mellansuup" tai jotakuinkin "-syyp")

"välihörppy"; huudahtajan kurkkua kuivaa (ja laulettaessa hän saattaa haluta jatkaa laulua).

tempo

Huudahtaja toivoo muutosta laulun nopeuteen; välillä tämä tarkoittaa paluuta laulun "oikeaan" tempoon, välillä pelkästään tempon kiihdyttämistä.